

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat óra 2 frt 50kr.
 Három óra 1 frt 25kr.
 Előfizetési pénzek póstaautóval küldhetők.
 Egyes számok 12 krával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közléséért 7 kr kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr fizetendő. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár.
A nyilttérben:
 minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötöttesben levő hirdető-irodák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők. Kéziratok vissza nem adandók.

Megjelen: hetenként egyszer.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

— vasárnap reggel. —

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Milyen legyen az új város háza?

E kérdésre igen egyszerű a felelet. Mindenesetre olyan, hogy közigazgatásunk számára nem csupán elégséges, de elég kényelmes helyiségeket is nyújtson. Választanunk kell a között, hogy vagy pár évtizedre építünk, vagy a körülményekhez képest egy olyan épületet emelünk, mely még száz év múlva is megfelelő rendeltetésének. Hogy a józan ész melyiket tanácsolja, a felett vitatkozni felesleges.

Azon eshetőséget, hogy az új építkezésnek teljesen elejtésével a régi város háza és a városi korcsmaépület összekapcsolassék s így kifoltozva adassék át a közigazgatásnak, részünkről teljesen kizártunk tartjuk. Ezzel absolute nem nyertünk semmit, sőt csak nagyobb konfuzióba keverjük magunkat, mert ezt az esetleg restaurált épületet is pár év múlva le kell döntönnünk, mert ez úgy sem lesz elégséges sokáig, mert nem áll egyébből, mint pár négyszögölnyi lyukakból, úgy hogy a hivatalnokoknak nincs hova aktáikat letenni. A közgyűlési terem, a polgármester hivatalos szobája, egy szűk helyen összezsúfolt három-négy tisztviselő, a kényelmetlen beosztás, melynél fogva a közönség, ha egyik tisztviselővel érintkezni akar, kénytelen valamennyinek a szobáján végig szaladgálni, mindig élénken fognak bennünket emlékeztetni saját nyomorúságunkra. Eltekintve attól, hogy még ezen restauráció költsége is csupán a pótdó fel-emelésével fedezhető, a melyet bizonyára egyikünk sem ohajt, végtére is arra a tapasztalatra jutnánk, hogy egy pár év múlva megint csak ott vagyunk, a hol ezelőtt, mert újra sőt még követelebbsen fog felmerülni az építkezés szükségé. S hogy akkor még nagyobb

akadályokkal kell majd megküzdenünk, az könnyen elképzelhető.

Egyébiránt az építkezésre sürget bennünket azon körülmény is, hogy tudunkkal a város oly feltétel alatt kapta meg a kormánytól a regalebérletet, hogy annak jövedelmét a város háza építésre akarja fordítani. Most letelek a bérlet. Az építésre még nem is gondolunk. Vajjon feltehető-e, hogy a pénzügyminiszter elfelejtette a város ígéretét, a vagy ezt tudva s látva annak nem teljesítését, hogy mégis újra meg fogja ajándékozni a várost egy tekintélyes hasznót hajtó bérlettel.

Ne vitatkozzunk azon, de teljesen ujjonnan kell építkezünk. Annak feltétlen szükségességét már a mult alkalommal is hangoztattuk s ezuttal csak rámutatni akarunk azon körülményre, mely a toldás-foldás teljes elejtését parancsolja?

Az új város háza építése tervezésénél felmerült azon kérdés, vajjon egy avagy két emeletes legyen-e az új épület? Mindkét tervnek akadtak pártolói. Ám jól meg kell fontolnunk, hogy mit, hogyan tehetünk. Minden felesleges építkezés és haszontalan költségbe keveredés idővel igen meg fogja boszulni magát. Egy második emeletre, lévén az építkezésre elég tágas és mindenfelől nyílt helyünk, semmi szükségünk nincs. A városi közigazgatási személyzet számára a polgármesteri jelentés szerint beleértve a közgyűlési nagy termet és a kisebb tanácsstermet, összesen tizenhét helyiség szükségeltetik. Mindezeket az első emeleten czélszerűen be lehet osztani. A földszint a vállalkozó rendelkezésére marad, esetleg a város bérhelyiségeit fogná képezni. A második emelet tehát felesleges. Magánlakásokat, esetleg raktárakat építeni ott sem nem czélszerű, sem a város méltóságának nem felel meg és alkalmatlan volna

közigazgatásunknak minden tekintetben. A mellett az építkezés költségeit egy olyan kvótával emelné, a melyre sem vállalkozó nem akadna, sem a város közönsége a felveendő kölcsönből pótolni képes nem lenne.

Vizont azonban földszintesre sem lehet gondolni, a mennyiben erre terünk nincsen s a bérhelyiségeket nem tudnók hol elhelyezni. Egy emeletesnek kell lenni az épületnek, mert ez úgy a közigazgatás, mint bérbeadandó üzletek számára teljesen elég lesz.

A város háza négyszögletben épüljön. Mindazáltal épen nem szükséges, hogy az alap szabályos kvadrát legyen. A földolog az, hogy szimmetráljon a körülette fekvő utcák vonalához. Ez magának az esztetikának követelménye. Nem kívánunk a terveken lényeges változásokat eszközölni, de minden esetre az észszerűség maga megkívánja, hogy ha már építünk, akkor a végzett munkának ne csak tartalmára, de a külső formájára s csinájára is kellő tekintettel legyünk. Soha város házábanak jobb fekvése nem volt, mint ennek. A városnak ép a centrumán van. Mindenkor a centrum felé fordul a legtöbb figyelem, s mint a vízbe dobott kő által okozott hullámok fokozatosan terjeszkednek a part felé, az épülő új város háza modern stíluszerűsége a jövőben történendő építkezésekre ha nem is közvetlen, de hatással fog birni s része leendő városunk fokozódó csinosodásának.

Kössük össze a szépet a czélszerűvel.

Akkor meg van oldva minden.

A kinyitandó bástya-utca már ha más előnnyel nem is, de annyival minden bizonynyal fog birni, hogy épen azon oldala marad szabadon a város házábanak, honnan a legtöbb vilá-

gosságot nyerendi. A mai város házi épületnek is egyik legnagyobb baja a szemetrontó sötétség, mely oly nagy, hogy a világosságról jövő ember pár percig semmit sem lát, míg hozzá nem szokik a félhomályhoz.

Nem ragaszkodhatunk a szabályos négyzet alakhoz, mint mondjuk, a környezetre való tekintetből, de meg azért sem, mert a homlokzat a Mártonfi-utca vonalától részben beljebb esvén nagyban ki szögellenék, ami a Teleky-utczából nézve furcsa és aránytalan látványt képezne, noha maga a Főter nem szolgálna erre nézve esztetikai akadályul.

Milyen legyen az új város háza?

A kérdés teljesen még nincs megoldva mindaddig, míg a mostani peccsenyesütő-bódék elhelyezése nincs eldöntve. Mert nagy fontossággal bír az a körülmény, hogy ezek a Laczi-konyhák beépítenessék-e az új épületbe, illetve részükre ott hely tartassék fenn, a vagy az új város házától különálló épületbe helyeztessék? Azok végleges eltörléséről nem is beszélhetünk, mert az a városnak egy oly jövedelmi forrását képezi, melyet egy könnyen nélkülözni képesek nem leszünk, s a mely természeténél fogva a magasabb bérösszeg fizetést is megbirja.

Már most, ha ezen Laczikonyhákat a földszinten helyeznők el, az sem a külső csinak, sem az egészségi és tűzbiztonsági tekinteteknek nem felel meg. Tessék elképzelni egy csinosabb, stíluszerű város házat annak alján a zsiros peccsenyesütőket, honnan örökösen a nehéz zsirszag és füst tódul kifelé? A vagy hogy képzelhető el, hogy a Laczikonyhák felett kényelmes irodahelyiségek lehessenek? Hiszen ott ki nem lehet nyitni egy ablakot, mert betódul a zsirszag és a füst. Az épület szilárdságának sem használ, ha a tűz-

TÁRCZA.

Valahol

Valahol az Ipoly mentén
 Van egy nagy ház, olyan régi,
 Ablakából egy kis leány
 Este, reggel mindig nézi:
 Nem jön-e az, akire vár?!

Este, reggel mindig nézi,
 Hü szívével egyre várja:
 Mikor lesz már vége-hossza
 Küzdelmének a világba,
 Hogy boruljon kebelére!

És valahol messze, messze
 Valaki meg egyre fírad
 S fíradalma ha romba dől:
 Csak a szeme kőbe lábad,
 De új remény kel szívéből.

Küzdelme közt képelete
 Eljár virág-fakadásra
 Napkeléskor, naplementén,
 . . . Mert egy boldog kis lány várja
 Valahol az Ipoly mentén!
 Havas István.

Bars-Endréd.

Bars-Endréd!

Mindenesetre érdekes fészek.

Azt mondják, innen kerülnek ki mindig Bars megye viczispánjai. Az előbbi is, a mostani is itt születtek, itt nőttek bele a diszes alispáni székbe, abba a székbe, mely hogy miért nem Léván, hanem Aranyos-Maróthon állandósították, magam féle „utazó“ előtt érthetetlen. Ámbár épen én, a földi lételemre, elfogult is lehetek ebben a kérdésben. Mert irtózom a hegytől és elgondolom,

hogy nekem is hegyeket kellene másznom, míg innen, hármás Endrédéről szerencsésen bejuthatnék Maróthra: a jó isten háta megé. Attól meg épen borsózik a hátam, ha csak elgondolom is, hogy ha pl. innen Körmöczbánya vidékéről kellene a töméntelen hegy-óriásokon átmászni a maróthi restaurációkra. Már hogy is ne! Mikor Lévára, baj és veszedelem nélkül bejuthatnék akár innen, akár Csatáról, akár a szép Garam völgyén, mindjárt Körmöczről is.

Ejjelenként nem tudok ettől a szövevényes kérdéstől aludni. S már-már elszántam magam, hogy meginterjúvolok valakit e dolog miatt. De elijesztettek e lépéstől. Azt mondták, hogy az vakmerő lépés lenne. Talán rosszul hatna endrédi nyaralásomra is, még rosszabb álmaim lennének, — mert a lévai-maróthi kérdés nemesak szövevényes és „nennyulj hozzám“ kérdés, hanem mellé még — családi ügy is. Ehhez nyulni pedig, különösen az én tintás tollam — nem szokott.

Tisztelt szerkesztő ur mezeneg azért, ha tárczám e részben, hiával lesz a pikantériának.

Pedig fele részben én magam is barsi volnék. Örökölt jogon hozzászólhatnék a dologhoz.

Mert úgy áll a tényállás, hogy az én anyai nagyapám: tekintetes és nemzetes Péter András Heves és Külső Szolnok vármegyék érdeme s táblalirája itt született egy kurjantásra innen, a kis Bajkán. Csak azért említem ezt, mert igazolni akarom, hogy nem épen „jött ment“ módra szólnék hozzá ahhoz a maróthi — lévai székkérdéshez.

De nem izgatom tovább magam ilyen megfejthetetlen témán.

Beszéljünk más egyébről. Utóvégre rossz néven vehetné Nagy-Endréd-Derezs-lény Kis-Endréd szentháromság egy község, hogy benne nyaralva, nem róla és érte villogtatom tollamat.

És mit írjak, mit meg ne írjak innen is?

Tisztelt szerkesztő ur tudja, hogy szerénységem a mi érdemest produkált az irodalomban: néprajzi írka-fírka czimen emlegetik. Az ethnografust pedig, bárhova megy: nem szabad, hogy elfogultság hassa át tapasztalatai gyűjtésében. Magam is úgy szoktam azért írni, ismertetni akár Páris, akár Kutya-Bagost, mint most a hogy irok Bars megye lévai járásának legelső községéről: a mint kinálkoznak a megfigyelt dolgok: emberek, intézmények és a többi.

Bizony nekem is legelső falu a járásban ez a hármás egy község. Mert hiszen eddig csak öt ismerem. Ha másik falut ismernék, az lenne a második.

Elég a hozzá: elég időm volt már keresztül-kasul járni ezt a legujabb nyaraló telepet. Ajánlom is a helyi hisztikusnak, hogy jegyezze fel annáleseibe, miszerint kik voltak itt az első igazi nyaralók, hűsölők, t. i. én és feleségem, hogy majdan évezredek múlva, mikor Endréd már óriási nyaralóteleppé válik, tudják a hálás nyaraló-utódok, hogy kiknek állítsanak szobrokat.

És kérem szobrainkat odaállítani, a hol 49-ben Damjanics névtelen kis istenei elstötték az első ágyut, ott a jegyző ur telkének a lábában, a hol tegnap is vértanu halált halt egy nagyreményű kis kakas a

„Morzsa“ kutya irgalmatlan fogai közt. Méltóbb jelenetekre volna érdemes valóban az a szent hely, a honnan kiindulva a mieink világszerte híres módon elrakták a pimasz németet.

Általában kutya állapotok vannak minálunk.

Ne ijedjen meg Hieronymi. Nem ázsiai közigazgatási mizériák csinálják az itteni kutya állapotokat, hanem maguk a kutyák. S Endréd annyiban hasonlít Konstantinápolyhoz, hogy a mint a muzulmánok metropolisának utcáin és terein szabadon bitangolnak a szent ebek: úgy Endréden is, mi hozzánk is tuczatszámra ide tartanak a komisz ebek, annyira, hogy már-már valóssággal terrorizálva vagyunk általuk ott honunkban. Nálunk az alföldön nincsenek ilyen kutyaállapotok. Mert mi nálunk adót fizet még a kis kutya is. Az ilyen kutya pedig rátartós. Derogál neki a más portájára portyázni.

Ép így vagyunk erre fele, a cigányokkal is. Úgy vagyunk velük, mint olykoriban a haramiakkal voltunk. Azok is bebelátogattak a falukba, majorokba. S muszáj volt adni nekik: pénzt, bort, szalonnát. Csakhogy az igazi haramia sohse lopott ott, a hol szívesen látták, a cigány ellenben mindenütt lop, a hol van. Ez a különbség a haramia meg a cigány közt.

(Folyt. köv.)

helyeken örökösén ég a tűz, a katalnokban örökké gőzölög a forró zair.

A pecsenyestűk számára külön áru-csarnokot kell építenünk, mert azt a helyet, melyet az új városháza föld-szintén foglalnának el, sokkal jobban értékesíthetjük egyébként is, de bármely oldalon volnának is elhelyezve, sem az új városháza, sem az utcza vagy tér díszére nem válnának, s különösen megmontanák az egész épület arányos öszbenyomását.

Az eddig tervezet a főtér északi részén a járdától 2 méternyire akar csarnokot építeni a pecsenyestűboltok-nak. A terv maga helyes, azonban a járdától a csarnok csepegőjéig a szélességnek legalább olyannak kell lenni, mint a milynel egy közönséges ki-sebb utcza bir, nehogy a vásárlók meg-lepjk az egész aszfaltot s a közönség kénytelen legyen a sáron át közle- kedni.

Az új áru-csarnok formája és alkata mellékes, itt legfeljebb a költségkímé-lés jöhet tekintetbe. Mert akármilyen díszes épületet emelünk is a pecseny-estűtőknek, a Laczikonyha mindig csak az a zsiros, füstös Laczikonyha marad, a míg egy lévai hentes lesz a föld kerekéségén.

Az építendő új városházára fordít-suk inkább figyelmünket. Legyen az külsőleg csinos, belsőleg elég tágas és kényelmes. Ne egy-két évre építsünk, mert az kárba veszett munka, mely meg nem térül soha, hanem mara-dandó alkotással állandosítsuk közigaz-gatásunkat és olyan épületet emelünk, mely daczolván az idővel az egész vá-roznak díszére és dicséretére váljk.

A játékról hajdan és most.

Irta: CSEREI JÓZSEF.

V. II. Il faut qu' ils sautent, qu' ils courent, qu' ils orient, quand ils en ont envie. Rousseau. „Emile“. 2.69. l.

A nevelésnek csak viszonylagos értéke van, legkevésbé sem dicsekedhetik minden-hatósággal: öröklött szokásokat, bűnöket, századok remiszczenciáit, kiirtani nem, csak idomítani képes. Ha mégis bele kell fogni, akkor kezdjük a testi nevelésen. Előbb a talajt kell alkalmassá művelni a szellemi produkcióra.

A testnek tagjai egymáshoz szoros munkaviszonyba állottak össze egymással, egyesületly szorgalmas iparvállalathoz ha-sonló, mely a közös munka, a közös érdek köntelékével van szorosan egymáshoz forrva, s ha egy-két tagja csődöt mond, a vállalat bizonyára megbukik. Ha már a test részeinek egymással, annál inkább van összeható mű-ködésük szoros viszonyban a lélekkel.

De ha egyéb haszna sem volna a já-téknak mind a két nembeli ifjuságra, mint a physiologiai kérdés: a tiszta, szabad le-vegő, napsugár, testedzés, a tüdő erősítése, az izmok acélozása, a rendszer vérkeringés, az emésztési életműködések előmozdítása és a gyors anyagcsere, már akkor is első he-lyet foglalná el a nevelésben, megszorítaná az orvos szerepét. De nem is említve a já-téknak estetikai előnyeit, melyek a test becses tartásában, finomul rajzoló vonalai-ban, a megpihenés eleganciájában s az önuralom előkeieségében jelentkeznek: a játék egyszersmind a nemzeti erőnek „kö-szörü-köve“, a nemzeti nagyságnak kifogy-hatatlan erőforrása, „a physiologiai tévedé-sék és bűnök villámhárítója.“ (Felméri. Neveléstudomány.)

A gyermek játék közben tanul meg beszélni. Itt gyakorolja az anyától elsajáti-tott nyelvkészletet, melybe analogia útján sokszor merészen új képződések, mondat-tani kombinációkat alkot. A játék a mel-lett, hogy az érzéki képzeteknek egyik legbiztosabb nevelője, az ifjukorban egyut-tal a költészetnek, metaforának, metonimiá-nak legelső és legprimitívbb gyakorlótere. A játék az első abstrahálás, főkép ha a játékszerek nem a boltból kerülnek elő, hanem maga a játszó készíti azokat. A czifra játékszereket a gyermek azok-hamar megunja, elpusztulásukon csak sirni tud és felzavarja véle a családi békét. Az önké-szítette játékszerek is inkább pars pro toto, egy kis figyelmű jel legyen mint teljes kép. Az neveli a gyermekben az alkotó erőt, ha például egy homokrakást öntudat-lanul teremtő szemével várnak néz, magát

bátor hadvezérnek, a madzagra kötött vessző-darabot éles kardnak képzeletly és olyan lelki- ismeretes buzgósággal aprítja véle a né-m e t e t, hogy a lélegzete is majd kiszakad bele. Csakhogy exaltált boldogságában, épen úgy mint délelőtti édes alvásában, nem sza-bad öt megzavarni: itt a teste, amott a lelke épül. Az a heves kifakadás, ha a gyermeket ideális játékhangulatában meg-bolygatjuk, darázs-fészekhez hasonló és leg-alább is olyan jogosult, mint egy mérges kotlósnak a haragja vagy Archimedes indig-nációja, mikor az a durva római katona a köréit turbálta. A gyermek munkája a játéka. Igaz, hogy a közös és ellenör-zött játékot nem sarkalja egy belülről tá-madó motivum, nincs meg benne olyan élénken a teremtés, a poézis ideális vonása, a képzem szabad csapongása, de ez az iskola természeténél fogva máskép csak ak-kor volna keresztülvihető, ha kellő felügye-let alatt a játszó közakarátára biznók a választást, mely esetben az összetartozás érzete is jobban megszilárdulna közöttük. A tanár ilyenkor eleget tenne kötelességé-nek, ha a szükséges támpontok megadása után semmiben sem segitené, inkább csak a játék akadályait és ártalmas tényezőit hártaná el útjából. Neveléstani szempont-ból szükségesnek látom egy másik tanár vagy az igazgató jelenlétét is a játszóknak mellett.

Játékközben lebben fel a nagyobbak-nál a képzelem, a lelki evolúciónak hatal-mas lépcsője. Csak meg kell hallgatni, mennyi érdekes megjegyzésre, sziporkázó szellemi pattogásra ad nekik alkalmat a játék. Jól résen álljon az a lassubb fantá-zióval rendelkező fiu, hogy szomszédjának finom aperçuit, frappans megjegyzéseit, néha talán pajkos elezeit felfogja, gyorsan és ügyesen visszavágja. Én nem csekélyebb jelentőségűnek tartom ezt a surlódást, egy-más elleni küzdelmet, nem mondom kímé-letlen bánásmódjukat, — mint akár egy tudományos témáról tartott disputációt. A játék ezen oldaláról tekintve valóságos elő-iskolája a férfikor drámai küzdelmeinek. „Az embernek, — nagyon helyesen jegyzi meg a derék Felméri, — nem csak agyve-leje, hanem szive, tüdeje, két keze és két lába is van.“ Mennyire korlátozza például a játék az ifju bűneit, azt első sorban min-denki saját magán tapasztalhatta. A játszó-társak igazság-szeretete visszazorítja az önzöt, az uralomra vágyót, a csivődöt pedig megverik, s az ezen bűnök romjain felemel-kedő erények nem az államnak, nem a ha-zának fognak-e egykor gyümölcsözni?

Játékközben ismerhetjük ki a kedélyt, a fejlődő hajlamokat, érzelmeket, a lélek jelenlétét, a határozott célra törekvést, szóval a jellem megnyilatkozását. Ezek pe-dig mind a görög enkráeia, a mértéklet-ség és a testnek trénirozása alapján nőnek nagyra. Mint a férfi poharzás közben a fehér asztal mellett, úgy itt a gyermek ki-zökken tartózkodó helyzetéből, lelkének azt az ig zibb oldalát helyezi világításba, a mely különben mint a holdnak másik fele, örök sötétségben maradt volna. Itt nézheti ki a gondos szülő, nevelő, melyik a szelid, engedékeny, lágyszívű, gyáva, vagy pedig a kapzsi, házsártos, összeférhetetlen, bo-szura hajló és a tapasztaltak nyomán sike-resebben használhatja fel a nevelés esz-kozeit.

Az a barna arcú, fekete szemű gyer-mek ott, a ki fejtét, kezét rázva, mellét verve olyan hevesen okvetetlenkedik és szép tojásdadokat kiabál, ha valami dör meg nem csipi, bizonyosan első parlamentari debatőrre nővi ki magát. A mellette álló opporunistá-simább modorával könnyebben fog tal-n boldogulni az életben és finomul fog a to-já-ok közt táncolni. Igaz, hogy az oppor-tunizmus csak ephemer jelentőségű; az er-kölcs, a karakter nehéz Királyhágóján rit-kán tud felfelé emelkedni, lefelé hízélgéssé alacsonyodhatik, nem nevel erős „én“-t, szigoruan következetes jellemet, egy szaró napsugár is elhervasztja, de a mai világban, az érdekharcok közepette s a kifejtett be-teges individualizmus mellett valóságos mű-vezető emelkedett s a l' art de vivre piaczn rohamosan felszaladt az ázsioja.

Mindezen előnyöknél sokkal fontosabb a játéknak az az erkölcsi haszna, mely az ifjut megóvjja a természetellenes korai érett-ségtől. Épen ez a fin de siecle keser-ves panasza, hogy a század végén nincsenek többé gyermekek. A korán érett, törődött kedély töprengő pessimizmusa megbénította

akaraterüket, lelkük ábrándozásokban pos-ványodik el és lank dt kezükööl kihull a kard, mielőtt küzdött volna az élet és a jövő nemesebb érdekeiért. A sok ismerettel való túltömés, mint az erősen tűző napsugár, elfonnyasztja a kedvet, korai érettséget, életunságot idéz elő. A napilapok, fájdalom, egymás után hozzák a középiskolai tanu-lóknak öngyilkosságait, bár maguk egészen rendén levőnek találják pikáns k i s h i r d e-t e s e i k e t. Igy aztán a megvéhédtt ifjak száma még a vén leányokéval is ijesztőbb mérvben szaporodik, a test gyöngesége nincs egyenes arányban az erkölcsökkel. (Rousseau „Emile.“ 1. 29. l.) Mai napság igen sok esetben kérdezhetté a tanár tanít-ványától, a mit e század elején a korán házasodó atyától kérdezt a fia: k e n d e a vénebb, apám, vagy én?

Ilyen viszonyok között legkárosabb a siettetés, s elkerülhetetlenül szükséges mind azon eszközöknek felkarolása, melyek az erotikus mozgalmakkal, pezsgéssel szemben a növendék testét-lelkét a veszélyes befo-lyásoktól megóvják, erkölcsi tisztaságát, mint a templom szentélyét, őrizték és an-ticipálás helyett úgy az etikai mint az intellektuális téren őt a korához mért egész-séges naivitásban, természetességben, a med-dig csak lehet, megtartsák. Hogy a test-lélek megvéhédésének elodázására, frisse-ségének, élénk ifju színezetének fenntartá-sára legalkalmasabb az eszményi jellegű játék, azt bizonyítgatni ma már túlhaladott álláspont volna. A németek századunk leg-értékesebb vívmánya és a tanítás forduló pontjaként üdvözölték Goszler miniszternek azt a rendeletét, melyben az iskolai játékok életbeléptetését elrendeli.

(Vége.)

Építési szabályrendelet tervezet Barsvármegye községei részére.

(Folytatás.)

4. Csűrök és magtárak a lakó házaktól legalább 30 méter távolságba helyezendők, a lehetőségig szintén tűzbiztosan építendők és más sem a saját, sem a szomszéd udvar-hoz tartozó gazdasági épületekkel közvetlen összeköttetésbe ne legyenek. — Ha pedig ily épületek kivételesen és elkerülhetlenül más gazdasági épületekhez 10 méternél kö-zelebb volnának emelendők, az esetben azok a házvég oldalán álló egészen a ház csucsig érő tűzfalakkal látandók el.

5. Árnyékszékék lehetőleg eltakart he-lyen hátul az udvarban legzselérszerűben pedig a trágya vagy ganejgödör töltött vagy közvetlenül a mellett helyezendők el.

Pöczegödörök alkalmazásánál arra kell ügyelni, hogy azok akár a háztelekhez tar-tozó, akár pedig a szomszédos kúttól leg-alább 15 méter távolságban álljanak.

Oly épületek újból építésénél vagy megújításánál, melyek eddigi árnyékszékkel nem bírtak, az árnyékszék megfelelő és célszerű létesítése az építési bizottság által az engedélyezési tárgyalás alkalmával min-denkor kötelezőleg elrendelendő.

6. Trágya vagy ganejgödör megfelelő helyen, kúttól legalább 15 méter távolság-ban a természetes talajba legkevésbé 50 cm. mélyre beásva olykép létesítendők, hogy azokban ha különálló pöczegödörök nem ké-szítettnek az istállóban összegyűlő ganajlé czélszerűen levezethetessék.

7. Disznóalak mindenkor a ganaj vagy trágyagödörök mellett állítandók fel. Külön-álló disznóalak pöczegödörökkel látandók el. Az árnyékszék, trágya és ganejgöd-örök, valamint disznóalak a szomszéd há-táról rendszeren legalább 2 méter távolság-ban helyezendők el, ha azonban a telek csekély kiterjedése miatt ezen méret be-tartható nem lenne, kivételesen megenged-hető, hogy a fenti építmények a szomszéd határától 1 méter távolságban is helyezes-senek el, de ezen utóbbi esetben a gödörök oldalai téglá falal kibélelendők.

8. Fakamarák és kocsiszínek ha csak lehetséges nem a lakó házhöz, hanem külön-álón, vagy más gazdasági épülethez épi-tendők.

9. Kutak. Minden háztelek ha csak le-hetséges egy saját árnyékszékűtől, ganaj-dombitól vagy trágyagödörtől legalább 15 méter távolságban álló kúttal látandó el.

Minden kut környéke kikavicsolandó követ vagy téglával kiburkolandó, hogy az eső vagy trágya víz abba be ne folyhasson. — Minden kut, amennyiben nem bir szivaty-tyuval, vas keresztpánttal ellátott oly ve-dérral legyen ellátva, mely a vizemelő szer-kezzel el nem választható. Minden kut 80 cm. magas kávéval és földellett látandó el.

10. Udvarok lehetőleg tágasak, de min-denesetre oly szélességi és hosszúsági mé-retekrek birjanak, hogy azokon az előbbi par ok alatt említett gazdasági épületek és tartozékok, azok tervezett létesítése esetére, az előirt egymástóli távolságok betartásával elhelyezhetők legyenek.

11. Kerítések. Új kerítések létesítésé-nél vagy meglévő kerítések megújításánál, a szalmafüddel ellátott rözse kerítések

mellőzendők és csakis falak, palánkok, élő vagy lécz kerítések vagy rud korlátok al-kalmazhatók.

Minden belsőégi telek körütczak felé teljesen magánbirtok felé felerészben, még pedig a fő bejárótól a jobb oldalon a tu-lajdonos által bekerítendő és ezen kerítés általa jó karban tartandó. Két szomszéd kö-zötti kerítés létesítésénél a közégi előljáró-ság megállapítja, hogy a szomszédtulajdo-nosok a bekerítésnek, mely szakaszát tar-toznak létesíteni.

12. Kiálló védfedelek és előlépcsők, vagy más az épületnek az utcza felé álló irányonálól kiugró létesítmények lehető-leg mellőzendők, azok felépítése, figyelmet érdemlő körülmények fennforgása esetében csakis a 16. §-ban előirt feltételek mellett engedhető meg.

25. §.

Templomok, iskolák és más középüle-tek körül, a lakóházak előtt az élőfák ül-tetése módosítandó oly képen, hogy ez ál-tal a szabad közlekedés akadályt ne szen-vedjen (1890. I. t. cz. 134. §.)

26. §.

Az építési anyagoknak az utczában vagy tereken való lerakása és felhalmozása csakis a közégi előljáróság, illetve építési bizottság előzetes engedélyével eszközölhető mindenkor olyképen, hogy az építés egész tartama alatt a szabad közlekedés ne aka-dályoztassék és az éjjeli világitásról gondos-kodva legyen (1890. t. cz. 135. §-a.)

Az építkezés befejezése után a fenn-maradó anyagok és törmelék azonnal eltá-volitandók és a lerakóhely kiegyengetendő.

27. §.

A házak előtti gyalogutaknak és nyílt csatornáknak magánosok által szándékolt részbeni kiburkolása csak az építési bizott-ság engedélyével, a lejtémméssel kitézött magasságban és a vízlefolási feltételeknek megfelelően létesítendő.

28. §.

Ha egy községben patak vagy folyó vonul keresztül, azon esetben minden part-birtokos köteles a reá eső partrésztletet a községben szokásos, esetleg az építési bi-zottság által megállapított módon vízkárok ellen biztosítani.

Szigoruan tiltva van azonban, ezen biztosítási munkát a község előljáróságá-nak előzetes tudta nélkül létesíteni, vagy akár a parton, akár pedig a folyó medrében önhatalmulag bármennyi biztosítási vagy egyéb munkákat végezni. (1885. évi XXIII. t. cz.)

29. §.

Minden község főbejártánál vármegye nevét és a járási beosztás feltüntetésével a község nevét viselő ércztábla állítandó.

30. §.

Kényszerítő szükség vagy tulnyomó indító okokból ezen építési szabályrendelet jelen II. fejezetében foglalt határozmányok alóli ki-vételt megokolt végzésben csak a vár-megye alispánja adhat.

III. Büntetések.

31. §.

Mulasztás, illetve az ezen építési sza-bályrendeletben vagy az ennek értelmében kiadott építési engedélyben foglalt határozmányok és feltételek benem tartása eseté-ben a menyiben az elkövetett kihágások az 1878. évi V. t. cz. 310. §-a és az 1879. évi XL. t. cz. 117., 119. és 141. §-ban fog-lalt rendelkezések alá nem esnek, az építő háztulajdonos avagy az építést vezető pal-ler vagy építőmester az illetékes járási fő-szolgabíró által 1 forinttól 20 forintig ter-jedő és az illető község építési alapja ja-vára fordítandó pénzbüntetésben marasztal-hatók el.

A pénzbüntetésnek behajthatlansága esetében 6 órától 2 napig terjedhető elzá-rás alkalmazandó.

Az 1878. évi V., valamint az 1879. évi XL t. cz. valamelyik §-a alapján kiszaba t pénzbüntetésekbe befolyt összegek az 1892. évi XXII. t. cikkben jelölt czélokra lesz-nek fordítandók.

Az alkalmazott pénzbüntetés vagy el-zárás a megbüntettetett háztulajdonos, vagy építőmestert a talalt hiányok vagy rendle-nességek pótlásának kötelezettsége alól nem menti fel.

32. §.

Kihágások elbírálásánál elsőfokban a járás főszolgabíráj, másodfokban az alispán, harmadfokban a m. kir. belügyminiszter bi-ráskodik.

Építkezési rendészeti ügyekben első fokban a járás főszolgabírája, másodfokban az alispán, a harmadfokban a közigazgási bizottság határoz.

IV. Záróhatározatok.

Ezen építési szabályrendelet hatályba léptétől számítandó.

1. Egy év alatt minden lakóház nyit-ható ablakokkal ellátandó,

2. egy év alatt minden házban, melyben tüzeles történik tűzmentes anyagból épült kéménnyel ellátandó,

3. egy év alatt minden kut ezen sza-bályrendelet szerint helyreállítandó,

4. egy év alatt minden községbeli ház-telek árnyékszékkel és a menyiben az ud-varon ganaj, vagy trágya készletek halmoz-atnák fel, illetve külön álló disznóalak (nem trágyagödör mellett) léteznek, szabály-

szerű trágyagödörrel, illetve pöczgödörrel látandó el,
 5. egy év alatt az összes, a rözsefonásos és szalmával befűdött kerítések szalma-fűdése eltávolítandó és a kerítések megújítása esetében új kerítések létesítendőek.
 Ezen határozatok elleni kihágások vagy mulasztások a 31. §. értelmében büntetettek. (Vége)

Budapest, 1894. augusztus 30.

Lajos-nap a fővárosban. — A földalatti vasút építése. — Községi jegyzők kongresszusa. — A villamos munkagépek kiállításának bezárása. — A löversenyek befejezése. — Operánk sorsa. — Iskolai beiratások.

A függetlenségi eszmék dicső harcosának, Kossuth Lajosnak halála után most volt az első Lajosnap. Mäskor e nagy napot örömteljes vigalomban ülte meg nemcsak Budapest, ha. em szép hazánknak minden számbavehető városa és községe is. Ma e vigalmat szomorúság váltotta fel s különösen Budapest ülé meg kegyeletteljesen a nagy halott névnapját. A „Kossuth országos nőegyesület“ az evang. templomban gyász ünnepi tiszteletet tartott, melyen nagy közönség jelent meg. A lelkesnek remek gyászbeszéde és imája után a gyászoló közönség a kerepesi-uti temetőbe vonult ki Kossuth Lajos sírházhoz. Számos egyesület zárandokolt ki, hogy még sírházban is megemlékezzenek a haza dicsőült halottjáról. A kivonult egy-letek együttesen elénekelték a „Szózatot“, melynek végeztével Asbóth Hona remek beszéd kíséretében megkoszorúzták a sírt. Ezenkívül egész napon át kisebb-nagyobb testületek vonultak ki s mondották el imájukat a drága halottért. Az orsz. függetlenségi és 48-as párt szokásos ünnepi lakoma helyett kiment a temetőbe s gyönyörű bábékoszorút tett elhunyt „vezérszavának“ sírháza. A különböző egyletek és asztaltársaságok is elhagyták a fényes társas vacsorát gyászoltak mindannyian s elhatározták, hogy ezentúl nem tartanak vigalmat Lajosnapot, hanem e helyett elzarandokolnak Kossuth Lajos sírházhoz és megkoszorúzzák. Ezt az idei Lajosnapot már meg is kezdték.

Ki hitte volna, hogy a villamos kocsik vagy mint ezt egy vidéki szűrés atyafi mondotta: „az elszabadult vasúti kocsik“ nemsokára nemcsak a földön, hanem a föld alatt is fog ide s tova futkosni. Közönséges halandó képtelenségnek tartotta, hogy a föld alatt is lehessen villamvasutat berendezni. S ime jó másfél év múlva már kedvünkre sétakocsizhatunk a föld alatt. Az Andrassy-uton már megkezdették a földet kivájni; több száz munkás tolong itt, lázas sietséggel igyekezvén végrehajtani Wunsch Róbertnek, a föld alatti vasút építőjének nagy munkáját. Ezen alagút mintegy 3 1/2 méter mélységű lesz, közepén hosszában két részre osztva, az egyik rész a jövő, a másik a menő kocsik számára. Az alagút, mely alig 70 cm-ternyire lesz a föld színétől, vastraverekkel lesz fűdve. Azt kérdé a Szent-István napra felröndült egyik atyafi, hogy hát hová az Isten csodájába teszik az alakokat ezen az alagúton? s vajjon nem lesz-e sötét, vagy pedig bűz abban a „pinczében“? Nem ám! — magyarázzák meg neki a szakértők — mert a villamos világítás és a szellőző készülékek minden igényt ki fognak elégíteni. De sokba kerül ez a munka! Minden folyó méterre egy ezres bankó esik, vagyis az egész ut, mely mintegy 3-5 kilométer, több mint negyedfél milliót emészt fel. Ezen föld alatti alagútnak az az előnye, hogy az Andrassy-utat megmentették a sinek lerakásától s mégis másfél év múlva az Andrassy-uton, az az hogy alatta roghatunk ki pár perc alatt a város közepéből a szép városligetbe; előnye még az is, hogy télen meleg, nyáron meg hűvös lesz az alagút.

A „falu pennái.“ a községi jegyzők e hó 27-én tartották meg Budapesten évi közgyűlésüket. Számosan jelentek meg ezen alkalomra s előzőleg küldöttségileg tisztelegtek a belügyi új államtitkárnál, Reiszig Edénél. A központi egyesület elnöksége évi jelentését nyomtatásban küldötte meg tagjainak; e jelentés érdekes részleteket tartalmaz a nemzetiségi és munkáskérdésről; foglalkozik továbbá az egyházipolitikai törvényjavaslatoknak az állami anyakönyvvezetésre vonatkozó intézkedéseivel s a küszöbön álló közigazgatási reformnak a jegyzői kart érintő részleteivel, e mellett persze nem feledkezik meg a jegyzők anyagi helyzetével tervbe vett javításáról sem. A kongresszust a vármegyeház nagytermében tartották meg, a midőn Hieronymi Károly belügyminisztert, a ki a jegyzői kart a támadások ellen mindenkor oltalmába vette, hálából tiszteleti taggá választották. Ohajtondónak mondották ki, hogy a miniszterium az egyesületet a szaktanácskozásokra hívja meg. A milleniumi kiállításra a kiállítás faluban egy „községháznak“ a felépítését is elhatározták; kíváncsi vagyok: vajjon lesz-e majd benne „nótárius“ ludtollal a kezében s hosszuszáru pipával a szájában, meg azután mándlis parasztribó a bírói tekintély jelvényével, az elmaradhatlan somfabottal fölfegyverkezve. Pályadíjat is tűztek ki a községi és körjegyzők hivatását tárgyaló mű megírására.

A pár hét óta a városligeti iparcarnokban érdekes látványt nyújtott villamos munká-

gépék kiállítását e hó 26-án bezárták. Negyed milliónál többen látogatták meg e kiállítást, a mennyiben belépti díj fejében vagy egyáltalán semmit, vagy csak pár krajczárt kellett fizetni, s e mellett a kereskedelmi miniszterium a vidéki iparosok számára mérsékelt áru vasúti menetjegyeket engedélyezett. Fel is használták sokan az alkalmat, hogy teknika ezen újabb vívmányával ismereteiket és tapasztalataikat gazdagítsák.

Semmi sem tart örökké! Még a nyári löversenyek is véget értek e héten. Emlékezetes hét ez sok embernek, különösen pedig azoknak, a kik minden fáradság nélkül szerettek volna egy kis pénzmagra szert tenni: feláldozták s természetesen el is veszítették utolsó fillérjüket is. Az érdeklődés — talán a nagy hőség miatt — a verseny iránt e téren már nagyon megcsappant, azaz, hogy talán a bugyellárosok csapantak meg előzőleg.

Olyan a mi Operaházunk sorsa, mint a fogfájós betegé: a hány ember elmegy mellette, mind másféle orvosot ajánl neki. Gyógyíthatlan betegsége a — deficit. Persze sokba kerülnek a 30-40 ezer frrtal fizetett primadonnák, meg a hőstenórok s tömérdek pénz nyelnek el az idegea vendégszereplők, a kiknek nyelvét sem értjük. Ilyen körülmények között aztán sok gondot ad „belügyminiszternek, hogy kit állítson az operaház élére, a ki képes lesz a gyógyíthatlan betegséget végrevalahára orvosolni; vagy pedig bérbeadja az operát? s aztán tegyen a bérlő vele tetszése szerint.

Vége a vakációnak! Az iskolák ajtai ismét megnyitják. Nagy a sürgés-forgás az összes tanintézetek előtt, mindenki első akar lenni a beiratásnál, mert csak annyit vesznek fel, a mennyi elég. Még Bukovai Abszi is berukkolt — Isten tudja hányadszor — csak azért, hogy 10 hó múlva pi-henni mehessen haza a 10 havi — mulatás és udvarlás után.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— **A lévai főgimnáziumban** az 1894./5. tanév szeptember hó 4-én a kegyesrendiek templomában tartandó ünnepélyes „Veni Sancte“-val fog megnyitni; másnap 5-én megkezdődnek a rendes előadások. A folyó hó 29-én megtartott tanári gyűlés alkalmával osztályfőnökökkel az egyes tanárok a következőköték jelölték ki: Az I. osztályban Abelsberg Jenő, a II.-ban Kroll Rudolf, a III.-ban Leitner József, a IV.-ben Láng János, az V.-ben Szárnyos József, a VI.-ban Kovács József, a VII.-ben Réger Ede és a VIII. osztályban Incze István lesz az osztályfőnök. Ugyancsak Incze István választották meg a tanári tanácsközmény jegyzőjévé.

— **Gyászhir.** B a t i z y Gusztáv pénzügyi tanácsos és lévai kir. pénzügyigazgatót pótolhatatlan vesztés érte. Augusztus hó 29-én reggel 9 óraker szeretett neje szül. Riedl Erzsébet úrnő 31 éves korában, boldog házasságának 15 ik évében Szolnokon elhunyt. A közszertetben álló úrnőnek még fiatal korában történt gyászos halála városunkban is nagy részvéte kellett, mert benne férje, a leghívebb feleséget, gyermekei a legjobb anyát veszítették. Temetésén, mely augusztus 30-án délután 5 óraker Szolnok város közönségének a szolnoki pénzügyigazgatóság tisztikara, nagyszámu rokonság és jó barátok részvéte mellett ment végbe a lévai m. kir. pénzügyigazgatóság és a lévai m. kir. adóhivatal küldöttségileg képviseltette magát és a megboldogult koporsójára díszes koszorút helyezett. — Halálát férje és öt gyermeke: Ilonka, Irma, Gusztáv, Laci és Erzsike gyászolják. Vigasztalja meg az ég a kesergő férjet s enyhítse fájdalmát a tudat, hogy őszinte részvétellel osztozunk mély fájdalmában.

— **Hanusz István,** kecskeméti áll. főreáliskolai igazgató, lapunk jeles tollu munkatársa, ki mint természeti író, páratlan becsű munkákkal gazdagította irodalmunkat, s ki a legprózaibb dolgokat is oly mesteri kézzel rajzolja, hogy akaratlanul is érdeklődést kelt bennünk, ujabban „A nagy magyar alföld földrajzi jellemképekben“ czimű munkáját bocsátja közre. A mű dicséretére válik szerzőjének, díszére hazai irodalmunknak. Az előfizetés iránti felhívás a napoknap bocsáttatott ki. Az Alföldet hazai folyóiratainkban több mint egy évtíz óta meleg szívvel, munkás tollal ismerteti szerző, a közoktatásügyi miniszterileg iskolai és népkönyvtárak számára is különösen ajánlt „Képek a Növényvilágból“ és „Az Állatok Világából“ czimű művek írója. Ezuttal körképpé domborítja ki e földrajzi önálló egésznek leírását. Tájrajzi alapformák után talajfejlődés történetet ad; a vízviszonyok festése nyomán méltatja a hatást, melyet a távol Alpok jégárai a magyar Alföldre gyakorolnak; az éghajlat nyilatkozataiban ellentétbe állítja az őseréteket a kövér pusztákkal, a sivány sós területekkel; szól az Alföld fájáról, meg az árvalányhajról; a néptelepülések rajzában elmondja, mikép születnek itt új községek, izmosodnak városok; a Duna-Tisza közén, az Alföld emez egyik legjellemzetesebb részén, különösen Szeged és Kecskemét képt nyújtja. A munka körülbelül 15-16 80-rét iven, igen csinos kiállításban, legkésőbb f.

évi november hó végéig fog megjelenni, és előfizetési ára fűzve 1 frt 50 kr., csinosan kötve 2 frt lesz, mely összege a Nyitrai és Társa féle könyvkereskedéshez, vagy a szerzőhöz küldendő. Előfizetés nélküli rendelések a könyv megjelenése után utánvétellel fognak elintéztetni. A könyv bolti ára fűzve 1 frt 80 kr., kötve, 2 frt 40 kr. lesz.

— **Helyreigazítás.** Lapunk mult számának ama közlése, mely szerint néhai dr. Brach Ferencz ur temetésén a főgimnáziumi tanári kar is részt vett volna, tévedésen alapszik, a mit, illetékes helyről vett felszólításnak készséggel engedve, szívesen helyreigazítunk.

— **A lévai polgári leányiskolában** a beiratások folyó hó 1. 2. 3. napjain lesznek; az előadások 5-én kezdődnek. Folyó tanévvel megnyitják a polgári iskola IV. osztálya is.

— **Tanítóválasztás.** Tokody István garam-kelecsényi tanító — mint értesülünk — aug. hó 30-án Korpónán egyhangulag tanítóvá és másodkántorrá lett megválasztva.

— **Sándor a hadgyakorlatokon.** Jónévű primásunk, Lakatos Sándor, mint halljuk bandájával együtt berukkol a nagy hadgyakorlatokra, hogy a harcjátékban kifáradt hadfiakat a jó felvidéki boroska mellett az ő szívhez szóló hegedűjével felvidtassa és felvillanyozza. Ugyanis Balassa-Gyarmaton a Himmler-féle kávéház a hadgyakorlatok idejére a lévai primást, Lakatos Sándort és jeles bandáját szerződtette, melynek muzsikája oly szépen szólt Tátrafüreden, Koritnyiczán és a vihuvei hegyek között is, hogy hire bejárta az egész országot. A ki szereti a jó zenét, ha a hadgyakorlat alkalmával Balassa-Gyarmaton megfordul, bizonyára nem fogja elkerülni a mi Sándorunkat, de megkérdi tőle, hogy „mikor te? Mert senki sem tudja oly szépen rá a feleletet: . . . Hajnalban, hajnal előtt, rózsafa nyílik a házam előtt?“

— **Társas-estély.** A bars megyei kaszinó-egylet a zsitvavölgyi vasút megnyitása alkalmából 1894. évi szeptember hó 3-án Aranyos-Maróthon saját helyiségében társas-estélyt rendez. Beléptidij 1 frt. Kezdeté 9 óraker. Az estély igen érdekesnek ígérkezik s valószínűleg nagy látogatottságnak fog örvendeni.

— **Meghívó.** A lévai k. r. főgimnázium „Segélyző-egyesületének“ alakuló gyűlése szeptember hó 4-én d. u. 5 óraker leendő a főgimnázium épületében, melyre az érdeklődő szülőket s a tanügyi barátait tisztelettel meghívja a főgimnázium igazgatója.

— **Haláleset.** Özv. Lovas Jánosné szül. Medveczky Francziska úrnő, dr. Lovas László fővárosi árvaszéki jegyző édes anyja aug. hó 26-án Budapesten elhalt. A megboldogult Léva városának sok éven át köztiszteletben álló lakosa volt, az újabb időben egyetlen élő fiához a fővárosba költözött, hol a halál szeretetei közül kiragadta. — Holttestét Lévára hozták s nagy közönség részvéte mellett helyezték örök nyugalomra a ref. temetőben parló többi családtagok mellé. Haláláról a következő gyászjelentést adta ki: „Dr. Lovas László és neje szül. Kuszky Anna saját és az összes rokonság nevében fájdalomtól sújtott szívvel jelentik, hogy forrón szeretett, felejtethetlen édesanyja, illetőleg anyósa özv. Lovas Jánosné szül. Medveczky Francziska úrnő e hó 26-án este 3/4 6 óraker életének 72 ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemei e hó 28-án d. u. 4 óraker fognak VIII. ker. Baross utca 32. szám alatt a református egyház szertartása szerint megáldatni és Lévára szállíttatván, e hó 29-én délután ufolagos szertartás után az ottani sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Budapesten, 1894. augusztus 27-én Adás, béke poraira!

— **Fillokszera-zárlat.** Megyénkben a szőlőtermő területek lassanként már mind zár alá kerülnek. Ujabban Zsitva-Kenez község szőlőiben a fillokszera fellépte konstátáltatván a község határa fillokszera zárlat alá kelyeztetett.

— **Új vasúti raktár.** A magyar kir. államvasutak budapestbalparti üzletvezető-sége a lévai kereskedelmi csarnok kérelmére folyó hó 26-án 41235/III. szám alatt kelt rendeletével elhatározta, hogy a lévai vasúti állomáson a jelenlegi raktáron kívül rövid idő alatt még egy raktárt fog rendelkezésre állítani, hogy ez által az eddigi raktár szűk volta miatt felmerült panaszoknak eleje vétessék.

— **Törvényjavaslat a tűzoltásról.** Hieronymi Károly belügyminiszter, a közigazgatási reformról szóló törvényjavaslatlall kapcsolatban a képviselőház elé terjeszt a tűzrendőri felügyelők rendszeresítésére vonatkozó tűzrendészeti törvényjavaslatot is.

Tanügy.

Beirások a kereskedelmi tanonciskolába.

E lapok mult számában közölt s a kereskedelmi tanonciskolába való beiratásokra vonatkozó értesítés kiegészítéseként ezennel az érdekelte kereskedő főnökök tudomására hozatik, hogy inmentul nevezett iskola helyiségeiül a helybeli izraelita népiskola tantermei fognak szolgálni. A beirásokra is tehát — melyek ma, a z a z f.

h. 2-án nemkülönbén 8-án, délután 2 órától 4-ig fognak esz közzöltetni — nevezett iskolaépületben, a hitközségi tanácsteremben kell megjelenni.

A tanítások 11-én veszik kezdetüket. Mire való tekintettel a tanköteles tanoncokkal bíró főnökök ezennel ufolag felhívják, hogy a nevezett két napon tanonczaikat annál inkább irassák be, mivel az iskola vezetését szabályozó miniszteri „Szervezet“ szerint „az iparhatóság mulasztásnak köteles tekinteni a főnököknek amaz eljárását, hogy alkalmazásában levő (habár csak próbaidőre is) tanonczaikat nem a rendes időben iratják be.

Léván, 1894. év szeptember 2.

A kereskedő tanonciskolai bizottság.

HENNEBERG G. (cs kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállit: **fekete, fehér és szines selyemszöveteket**, méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen**, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző színe árnyalatban), Minták postafordulóval küldetnek Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó

Uj vasúti menetrend*)

érvényes aug. 1-től.					
Léva	ind.	5:45	9:40	4:50	
Csata	érk.	6:47	11:13	6:30	
"	indul	Ipolyság	fél	6:53	10:09
		Esztergom	fél	7:07	11:18
Ipolyság	érk.	8:40	11:51	6:12	
B-Gyarmat	érk.	9:58	1:09	7:26	
					gy. v. sz. v
Esztergom	érk.	8:00	12:12	7:49	
"	ind.	8:16	12:37	8:01	8:10
Budapest	érk. sz. von.	10:55			
"	gy. von.	1:55	9:25	10:25	
Bécs	érk. gyors von.	1:00			
"	szem. von.	5:50			
					sz. v. gy. v. sz. v. gy. v
Budapest	ind.	6:00	7:30	9:20	2:10
"			8:00		
Bécs	érk.	11:00		9:15	
Esztergom	érk.	5:45	9:05	3:35	
Csata	érk.	6:41	10:01	4:31	
Ipolyság	érk.	8:40	11:51	6:12	
B-Gyarmat	érk.	9:58	1:09	7:26	
Léva	érk.	8:29	11:47	6:14	

*) A vastagabb betűvel jelzett szám az esti 6 órától reggeli 5.59 perczig tartó időszakot jelenti.

Lévai piaczi árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.
Buza: m.-mázsánként 5 frt 60 kr, 5 frt. 80 Két szeres 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. — **Rozs** 4 frt. 50 kr. 4 frt 60 kr. Arpa 6 frt — kr. 6 frt 50 kr. — **Kukoricza** 6 frt 50 kr 7 frt — kr. Bab 4 frt — kr. 4 frt 50 kr. Zab 5 frt 50 kr 6 frt — kr. Lencse 6 frt — kr. 6 frt 80 kr **Köles** 3 frt 80 kr. 4 frt 20 kr.

Nyilttér.

Szer mindenféle bántalom ellen!

Ahol ni, Ott megyen! Nézzed csak a Pistát!
 Ez az, ki meglopott egy szegény droguistát.
 Ugy esett az eset, hogy még csak nem is régen, Éjszaka idején, esendben, rendben szépen, Belopódzott Pista a droguista boltba.
 Mielőtt azonban elődalgott volna:
 „Zacherlin“ porral hintette meg magát, Telised tele volt a mellény és kabát.
 Azért lépked most oly büszkén, feszessen:
 Nem bántja ő kelmét még a lelkesmeret sem.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 krba kerül; bélyegdíjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 3 kr.

KIS HIRDETESEK.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és társa kiadóvezető ad, ki levelelbeli tudakozásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

1144. sz. Pályázat.

4162. 894.

Léva város hatóságánál egy **díjnoki állás** üresedésben van. Évi fizetés 300 frt o. értékben. A pályázótól olvasható jó és helyes magyar írás kívántatik, — a német írással is bíró pályázók előnyben részesülnek.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Kelt Léván, 894. évi aug. hó 15.

Máriássy István,
polgármester.

Két jó karban levő

zongora

jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

A Zöld-kert utcában két **utcai szoba, konyha és élőkamrából** álló lakás azonnal kiadó. — Czim a kiadóhivatalban.

Méltányos áron eladó, — gazdaság, felosztás folytán — betegségmentes vidékről: 3 drb. fiatal jól fejű tehén, — 3 drb. 1½ éves üsző, — 4 drb. idei tiszó borju, — 3 db. idei bika borju, — valamennyi berni, algaui és simenthali keresztelés; — ugyszintén 7 db. 1-3 éves kocza, és 2 db. fiatal kan, valamint 20 db. augusztusi malacz, tiszta „York schiere“ fajból. — Hogy hol? — megmondja a kiadóhivatal.

ÜZLETI ÉRTESETÉS!

Oszi bevásárlásaimból megérkezvén, bátorkodom a n. érd. közönség szíves figyelmét újdonságaim megtekintésére felhívni. Nem sajnáltam sem fáradságot, sem költséget, hogy az árucikkek izléses megválasztásával a legnagyobb igényeket is kielégíthessem. Nem tévesztettem szem elől továbbá a fogyasztó közönség azon érdekét sem, hogy újdonságaimat **rendkívüli olcsó árak** mellett bocsáthassam forgalomba.

Együttal ajánlom a következő

különlegességeimet

melyeknek beszerzésére főszlyt helyezek és pedig **ruhakelmék. és hozzávaló díszeket, szepességi vászon, damaszt-árakat**

női konfekciòkat,

angol férfi kalapokat.

PICHLER ANTAL-féle gráci kalapoknak

— az alábbi értesítés szerint — Léván nálam van

egyedüli raktára.

Kiváló tisztelettel

Léván, 1894. szeptember hóban.

Holzmann Bódog.

* ÉRTESETÉS. *

Van szerencsém Léva város és vidékének n. érd. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy az én stájer vadász, daróc (Loden) plus Merino-kalapjaimból mátol fogva Léva és vidéke részére

egyedüli raktárt

Holzmann Bódog urnak

adtam át s hogy ezen intézkedéséből folyólag gyártmányaimból Léván **más cégnek tólem raktára nincsen.**

Tisztelettel

Grác, 1894. július hóban.

Pichler Antal,
cs. és kir. udv. szállító.

ÁRVERÉS.

A gróf **Csáky Györgyné** szül. **Majthényi Lujza Sarolta Joséfa** bárónő tulajdonát képező következő ingatlanoknak:

1. A lévai piacstéren fekvő s a lévai 2241. számú telekjegyzőkönyvben A + 1. sor 488. hr. sz. 400 □ öl területű beltelek és 433. ösz. sz. háznak.

2. a lévai 2241. sz. telekjegyzőkönyvben A + 2. sor. 1288. hr. sz. 63 katastrális hold 144 □ öl területű „Káposztási alsórért“ nevű rétfekvéségnek és

3. a lévai 2241. sz. telekjegyzőkönyvben A + 3. sor 1931. hr. sz. 4 katastrális hold 105 □ öl területű „Mély út föle“ szántóföldnek **önkéntes eladás végett**, továbbá 4-szer a varsányi 1 ső számú telekjegyzőkönyvben 1—30. sorszám alatt foglalt 570 katastrális holdat tevő birtoknak **haszonbérbe adása végett Léván, 1894. évi szeptember (6) hatodik napján**, délelőtt 9 órakor hivatalos irodámban **árverést** tartok s az érdeklődőket tájékoztatásul következőkről értesitem:

Kikiáltási ár lesz az első ígért. A legmagasabb ígért jegyzőkönyvbe vétele után egy órával, mely alatt a tulajdonos képviselője az ígért elfogadása iránt nyilatkozik, az árverést befejezem. A szerződés nyomban kiállittatik. A vételárát 3 részletben lehet fizetni, az első 1/3 részt azonnal, a második 1/3 részt november 1-én kamat nélkül, a harmadik 1/3 részt december 1-én nov. 1-től járó 6% kamattal. A vételárnak azonnal le nem fizetett részletei betábláztátnak.

A varsányi birtok 9 vagy több évre vehető haszonbérbe s az érdeklődők a haszonbérlet feltételeit hivatalos irodámban bármikor megtekinthetik.

Kelt Léván, 1894. évi augusztus 29-én.

Belcsák László
kir. közjegyző.

Virágh József

oklevés gépész és gépjavitó-műhely tulajdonos
József főherczeg volt uradalmi gépésze LÉVA.

T. cz.

Ezennel van szerencsém szíves tudomására juttatni, hogy helyben Kálnai-utca 700. sz. alatt f. évi május hó 1-én a mai kor igényeinek megfelelő nagyobb

gépjavító műhelyt

nyitottam, melyben gőzeséplőgépek, malmok, gazdasági és bármely más kül- és belföldi gépek javítását, vagy felszerelését kellő jótállás és jutányos árak mellett a legkészségesebben elvállalom.

Együttal bátor vagyok **most az idény alkalmával különös figyelmükbe ajánlani, hogyvilághírű mosoni Kühne-féle gépgyár Hungária-Drill vetőgépéből raktárt tartok**

sgyártmányainak eladásával meg vagyok bizva s ezeknek eladását szívesen közvetitem, raktárt tartok mindennemű mezőgazdasági gépekből is legjutányosabb árak és legméltányosabb feltételek mellett.

Tűzfecskendők javítására és átalakítására **kutak felállítására** vállalkozom. — Midőn megemlíteném, hogy ugy bel- mint külföldön elsőrendű gyáraknál többi között a hamburgi hajógyárban és londoni első rangu gyárakban több éveken át szerzett szakismereteim és tapasztalataim, valamint az általam képviselt gyáraknak jóhírneve biztosítékul szolgálhatnak a gazdaközönség igényeinek teljes kielégítésére,

maradok szíves megrendeléseit kérve

Léván, 1894. szept. hóban,

kész szolgálja

Virágh József,
okl. gépész.

MINEK PESTRE! MINEK BÉCSBE!?

MIKOR NÁLAM MINDEN ELŐPÉNZ

nélkül

50 krajczáros részletfizetésre

HOWE, ANKER, SINGER, WEHLER-WILSON

RINGSCHIFF

VARRÓGÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi cizélokra 5 évi jótállás mellett **Singer** gépeket ajánlok

30 forintért

Használt gépek becséréltetnek, vagy igazittatnak jutányos áron **Géptük, részek** és **csónak** raktáromon mindig találhatók.

48-12-9 **FISCHER MIKSA** kereskedése Léván.

„HUNGARIA“

országos magyar vajkiviteli részvénytársaság értesíti

a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját **Budapesten, Dalszínház-utca 10 sz. a.** megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt; **a vajátvételt** azonban csak f. é. október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajte melésre berendezendő tejjgazdaság felszerelése tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre, legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Hiszentes, az egész okszerű vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria“ országosmagyar vajkiviteli részvénytársaság igazgatósága:

Baró Jósika Gábor s. k.,

Kunkel Imre s. k.,

elnök.

vezérigazgató.

A t. cz. szülők szíves figyelmébe!

ROSZULEGH ETELKA

intézettulajdonos és igazgató, a mélyen tisztelt szülőknek, gyámoknak és a nevelésügy iránt érdeklődő t. cz. közönségnek szíves figyelmébe ajánlja a

POZSONYBAN, (Vásártér, 46. szám alatt)

tulajdonában levő s a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszteriumtól engedélyezett **hatosztályu elemi iskolából, két felső osztályból, ipar-tanulóműhelyből és ismétlőiskolából álló leánynevelő és tanítóintézetét.** — A beiratás **augusztus hó 25-én**, az iskolai év pedig szeptember hó 5-én kezdődik. — Felvételle számíthat minden hat éves és idősebb gyermek, mint bennlakó, félközsos, vagy bejáró. — A bennlakó növendékek teljes ellátásért az iskolapénzen kívül, egy iskolai évre 300 frtot fizetnek. — A beiratási díj, az egész iskolai évre, bennlakó növendékekénél 5 frt, bejáróknál 2 frt 50 kr. — Az iskolapénz az I. és II. osztályban havonként 3 frt, a III és IV. osztályban 4 frt, az V. és VI. osztályban 5 frt, a két felső osztályban 6 frt, az ipar- és ismétlőiskolában 5 frt.

Értesítővel, vagy szükséges felvilágosítással szívesen szolgál az intézet igazgató tulajdonosa,